

פרוטוקול מס' 85/ד

מישיבת ועדת הכספים

ביום א', ד' בניסן תשט"ו - 27.3.55 בשעה 4.00

נוכחים:

- י. גורי - יו"ר
- ח. אריאב
- ק. לוז
- א. טסופ

חברי הועדה:

ד"ר ברוש - מטעם מס הכנסה

סוזמנים:

- מר ספינק
- מר בזק

חוק לתקון פקודת מס הכנסה

סדר-היום:

אני פותח את הישיבה.

היו"ר י. גורי:

קורא הטעיפים הכללים 1 ו-2.

ד"ר ברוש:

בחוק הסונה לפנינו 4 טוגי תיקונים: (1) ענין שנת המס. טעיף זה אומר כי טעה ואילך אין שנת יוסה, ויש צורך על בן להתאים את הטעיפים הקטנים המדברים על שנת שומה לתיקון זה.

היו"ר י. גורי:

האם שנת המס היא שנת ההכנסה או במלים אחרות: האם שנת המס היא השנה הקודמת

ליצירת הכספים?

ד"ר ברוש:

כן, אפשר לקרוא לזה כך. למעשה זה ענין של טרמינולוגיה בלבד. התיקון הממטי הוא בכך, למנו טביאים היום חוק בעעורי המס להכנסה שתבוא, להכנסה לל השנה הבאה. כבר היום אנו קובעים מה יהיו בעעורי המס על ההכנסה ס-1.4.55. מדי שנה בשנה נקבע את בעעורי המס מראש ולא באיחור של שנה. המס שייקבע בשנת הכספים 55-56 - ישולם עבור הכנסתו בשנת 54-55.

ח. אריאב:

לפי הכתוב כאן יוצא כי שנת המס אינה שנת השומה בלבד אלא גם שנה קודמת לשנת השומה ואין הדבר מתקבל על הדעת.

ד"ר ברוש:

שומה עושית לשנת המס ושנת המס היא שנת ההכנסה.

ט ע י ף 2

ח. אריאב :

טן הנסיון לסדתי לדעת כי פקידי הסומה גורמים צרות לנכסיהם, ואם על פקידי הסומה עוד אפשר להתלונן הרי בודאי ובודאי יקשה יהיה להתלונן על העוזרים לפקיד הסומה. לא אחת ביטלו פקידי הסומה מאזנים שהוגשו להם.

ד"ר ברוט :

אין זה נכון שפקידי הסומה מבטלים מאזנים, אולם גם אתה תסכים אתי שאין פקידי הסומה יכולים לדאוג במאזן של בעל סלאכה בו נרשם סכום של 950 ל"י כרווח במסך שנה תמימה כמאזן נכון וסדוייק. אולם גם אז אין אנו מבטלים את המאזן, אלא קוראים לאותו בעל סלאכה אלינו לשם בירור וליבון, ואם בעבר אחוז ההתנגדויות הגיע לסמונים הרי עכשיו ל-25 בלבד.

ח. אריאב :

אני יכול להביא בפניך מקרים אחדים.

היו"ר י. גורני :

אני מציע לך, חבר הכנסת אריאב, להטעיא את החומר שיש לך בענין זה לד"ר ברוט.

ח. אריאב :

בהזדמנות זו רוצה אני לספר על הצעה חדשה שהוצעה בסביל בעלי סלאכה. הסדובר הוא בהכנת טופס פשוט וקל לניהול הנהלת חשבונות, כדי שיוכל כל בעל סלאכה קטן וכל חקלאי קטן לסלא ולנהל טופס כזה בלא היזדקקות לרואה חשבונות.

ד"ר ברוט :

טרם הגיע הזמן לכך.

ט ע י ף 4 (1)

ח. אריאב :

אני מתנגד לכך. אין להטעיא מעודות ברוח"ות למי שמלא תפקיד אחר במסגרת המסים.

היו"ר י. גורני :

הכדונה כאן היא לכך, שהסודיות היא סחוף למעגל האוצר ולא בתוך מעגל זה.

ט ע י ף 5 (1)

אין הערות.

ט ע י ף 6 (1)

אין הערות.

ט ע י ף 7

אין הערות.

ט ע י ף 8

ח. אריאב :

האם הכדונה בפעולת זה גם לאותו אדם עשיר שהתיישב למסל באילת. מדוע לשחרר אותו?

מסמ?

ד"ר ברוש : אני חושב כי הסכנה גם אליו. הכוונה היא
ליחזרר כל הכנסה שהולגה במקום התיישבות.

א"ח לטענין 2. גם כאשר יודעים אנו כי
ניכוי המס מן המשכורת אינו מכסה את המס המגיע ממנו -
יוכל סר המוצר ליחזררו טתילום מס על הכנסה נוספת המגיעה ל-120
ל"י.

ט ע י ף 14 א.

ח. אריאב : מדוע למחוק את הטלים "לפני הזיכוי לפי
טענין 14 וטענין 15ב"?

ד"ר ברוש : אין בזה הגיון ולא היה בזה הגיון בעת
לחקק החוק. לא תיתכן הכנסה לפני זיכוי.

המדובר הוא בהכנסה העולה במקצת על הכנסה
הזכאית ליחזרר של ששים ל"י. הכוונה היא להעניק לו את ההקלה כל עוד
עודף הכנסתו אינו עולה על גודל ההקלה. אנו טעניקים לו את ההקלה
אם סחצית העודף פחותה מששים ל"י.

ח. אריאב : יש להגדיל את הסכום.

ד"ר ברוש : אני מסכים לכך. הייתי גם טעלה את הגיל.
בארצות אירופה טעמידים את הגיל על 65 ולא
על 60. מדוע לא נעשה גם אנו כך?

ט ע י ף 14 ב(2)

אין הערות.

ט ע י ף 15

ד"ר ברוש : אדם שעקב מצבו הגופני והשכלי אינו יכול
לפרנס את עצמו נחשב כאדם שלא-סלאו לו 20
שנה ומגיע לו זיכוי של שמונים ל"י.

ט ע י ף 23 (2)

ד"ר ברוש : זיכוי של מאה ועשרים ל"י מגיע אך ורק
לאישה, וזיכוי של 45 ל"י - לאשה.
בחוק הקודם קרתה טעות ואין לחזור עליה. בטענין קטן (ג) יש למחוק
את טענין 15, כי הרי בטענין (א) ניתן כבר לחבר ואין מקום לקבל זיכוי
כזה פעמים.

ט ע י ף 29

ק. לון : אני רוצה להעיר כי הניסוח פה האומר "יחיד"
אינו כולל קיבוץ. יוצא שהקיבוץ אינו יכול
להיהנות מן ההקלות הללו בה בשעה שהחקלאות תיהנה מהן.

הי"ר י. גורי : עד כה חשבתי כי הפרמולה בטענין 19 הטטפל
בענין הקיבוצים היא לצורך חילוש טכני
בלבד, כי לטענה שלם חבר הקיבוץ כיחיד. אין אנו גובים ממנו את המס
כיחיד בגלל צורת החיים הקולקטיבית, אבל אין זה משנה ביסודו את
העובדה שגם בקיבוץ שלם היחיד ולא הקולקטיב. הנכון הדבר?

ד"ר ברוש : אני נוטה לפירוש שלך.

הינו"ר י. גורי :

בניח שאדם סטוריים עפר באמצע השנה לגור בעיר לאחר שהיה בקיבוץ. האם פקיד הסומה יעשה לו את החשבון אך ורק על חצי השנה בה בילה ובר בעיר או גם על סחצית השנה הקודמת מבלי שהתחשב בעובדה שהקיבוץ שילם כבר את המס עבורו.

ד"ר ברוש :

בעבר לא קבלנו את ההסבר הזה עם כל משטעותו.

הייתי מציע להוסיף בסעיף זה "גבית

המס לצורך חיוב זה - גם הקיבוץ ייהנה מכך.

הינו"ר י. גורי :

אנו מעונינים לפזר אחת לתמיד את הערפל סביב העניין הזה. הערפל הקיים הוא לרועץ לקיבוץ ורועץ לעניין. איני רואה כל סיבה לנהוג סודיות בעניין זה. אחת ולתמיד יש לפרסם ברבים כמה משלמים הקיבוצים, נכון שיבוא מי שיאמר, אף בצדק: מדוע אין מפרסמים כמה משלמים סוגי אנשים אחרים. מבחינה פורטלית הצדק אתו, אבל בשקלי את הנזק לעוסת התועלת שבשטוש ובערפל - הריני רואה את הנזק שבדבר. צריך שגם חברי ועדת הכספים יראו את הדבר במסגרתו הנכונה. הם יכולים ויוכלו להתנגד לסעיף 19, אבל מאחר שהוא נקבע ומאחר שהכנסת הכירה בו - אין בזה כדי לפסול סעיפים או הקלות אחרות. אין הכנסת עושה בלכתה לפי שיטה זו חסד עם הקיבוצים ואין היא מפלה אותם לטובה, ועל כן אין להפלותם לרעה בה בשעה שניתנת הנחה והקלה ליישובים חקלאיים אחרים.

ח. אריאב :

לו אמרת שאין שלטונות המס עושים חסד לקיבוץ אולי היית צודק, אבל אתה ממדת לא שלטונות המס אלא הכנסת עצמה, והרי כל טענתי היא שהכנסת שגתה וטעתה בהביאה חוק זה ואציע, על כן, לתקנו.

בסעיף 19 קבעה הכנסת הנחה סטורייטת

לקיבוצים, קבעה הישוב בהתחשב עם החיים החברתיים בקיבוצים, אבל העובדה, המציאות היא ההוכחה הטובה מכל ההוכחות. המציאות מוכיחה כי המושב משלם יותר מן הקיבוץ, ולפי סעיף 19 הקיבוץ מופלה לטובה. כל זמן שסעיף 19 נשאר כמות שהוא אינני יודע אם לתת לקיבוצים הנחה נוספת.

ד"ר ברוש :

אם תצליח להראות לי את הסעיף המדוייק והנקודה המדוייקת שבסעיף הזאת לקיבוצים הקלות יתר - אהיה סוכן להתווכח אתך.

ח. אריאב :

אפילו שר האוצר הודה כי יש לתקן את העניין הזה.

ק. לונ :

הופעתי בוועדת סוזאייב כטומחה לעניין הקיבוצים והסברתי את המטרות. הראתי לסוזאייב שחוד על גבי לכן כי הקיבוצים אינם משלמים פחות מאשר המושבים. הוא הסכים.

בדרך כלל אין הקיבוצים משלמים פחות מן המושבים, פרט לאלה כטובן שאינם מגיעים כלל למס, כי יחידת מושב בהשוואה לקיבוץ צריך לחלק לשנים. בקיבוץ יחידה - זוג בה בשעה שבמושב - שני זוגות. אולם מספר לא קטן של קיבוצים אינו מגיע למס. מהי הסיבה?

4 גורמים קובעים כי ההכנסה החייבת במס של יחידה משקית בקיבוץ צריכה להיות פחותה מאשר במשק אחר:

(א) בווער עולה. זוהי פריזילגיה של הקיבוצים. אין לך אדם ואין לך מסק חקלאי פרטי המחזיק בווער עולה או ילדים עולים. הקיבוצים מקבלים מן הסוכנות היהודית 7,5 ל"י לחודש בעבור כל בער עולה בה בטעה שכל מוסד חינוכי אחר של עליית הנוער ואפילו זה של העובד הציוני מקבל ששים ל"י. ההפסד הוא גדול, אבל אנו רואים בזאת חובה מוסרית גדולה.

(ב) הדרכה במסך הקיבוצי אינה על חשבון הסוכנות היהודית, חלקם של הנוערים שלנו יצאו למושביו עולים וחלקם לקיבוצים צעירים. אלה המדריכים היוצאים למושביו עולים - מסכורתם משתלמת על ידי הסוכנות היהודית. לא כן לגבי ההדרכה בקיבוצים צעירים, וגם זה מהווה נטל כבד על הקיבוץ.

(ג) מושב עובדים המקבל תוספת חברים מקבל אף תקציב מלא. לא כן הקיבוץ. אם הוא מקבל תוספת של שלושים חברים לטל הלואה ויקבל הלואה בגבול 50% אך ורק לשם הוצאות הבנין. כל הלואה כרוכה ברבית ורביית סנכים מן ההכנסות. על כן יש גם בעובדה זו כדי להפחית את ההכנסות.

(ד) האחריות ההדדית. ברור שגם בתוך הקיבוצים יש כאלה הזקוקים לסעד, אך מבחינה מבנה הקיבוץ הינם כדין אחרים והנם בעלי הכנסה בדיוק כאחרים.

ח. אריאב : כל זמן שסעיף 19 לא יתוקן - לא אוכל לתת הנחה בוספת.

ק. לונ : ועוד הערה וזו לגבי החרושת בקיבוצים. לא נכון שהחרושת בקיבוצים תפסול את אפשרות קבלת ההנחות הניתנות לחלקאות.

ח. אריאב : אחת מן השתיים: או שדורשים אתם שהחישוב יהיה קיבוצי ואז גם התעשייה וגם החקלאות כלולים בחישוב הקיבוצי או שעושים אתם חשבון נפרד. אנו דווקא היינו אלה שביקשנו להפריד בין תעשייה לבין חקלאות, אולם אתם עמדתם על כך ששני הדברים כרוכים יחד, ואז עליהם לעשות את החשבון המדוייק: אם אחוז ההכנסה מחקלאות הוא תשעים ואחוז ההכנסה מן התעשייה הוא 10 יש מקום להקלות והנחות, אבל אם תופסת התעשייה יותר מ-10% - אין הסעיף בוגע לענין זה.

ח ע י ף 32

ד"ר ברוש : סעיף זה מסובך. חברה בחלקה דינדינה ושאינה לנכות 25%, כלומר את שעור מס ההכנסה מהדינדינה ברוטו. במלים אחרות - דינדינה נטו שבעל מניות מקבל נחשבת לצורך דו"ח על ההכנסה כסכום ברוטו ששטמו ניכרו את מס ההכנסה. אם בעל המניות מניש את הדו"ח הוא רושם טאה ל"י כדינדינה ודורש זיכוי במס בסכום של 25 ל"י. מבקר המדינה שאל אותי לא פעם מה הדין במקרה שחברה שילמה את המס. למעשה אנו מסדרים את הדברים עם חברות פרטיות בדרך ארטיציסטריבית אולם מבקר המדינה דרש מסכות בחוק ומלאנו בקשתו זו.

ח ע י ף 40

אין הערות.